

Voorgesteld besluit

Aan College van Burgemeester en Wethouders

Onderwerp

Vaststelling omgevingsprogramma Oud Urk

Programma

nvt

Project

nvt

Product

nvt

Datum

10 december 2025

Zaaknummer

018475976

Rapporteur

H. Meijer

Mede adviseur

Financieel consultant

R. Postma

Manager

W.J. Wakker

Portefeuillehouder

W. Foppen

Voorbesproken

Ja

Het college besluit:

1. het omgevingsprogramma Oud Urk vast te stellen.
2. om op basis van de in het programma genoemde scenario's voor het havengebied ('Wonen aan de haven' en 'Werken aan de haven') een ontwikkelstrategie op te stellen.
3. het omgevingsprogramma Oud Urk te benutten als belangrijke bouwsteen bij het opstellen en actualiseren van het Omgevingsplan.

Inleiding

Het oude dorp van Urk vormt het historisch hart van onze gemeente en onze gemeenschap en is onlosmakelijk verbonden met de identiteit, cultuur en economische vitaliteit van het eiland. Tegelijkertijd staat dit gebied onder druk door ontwikkelingen zoals toenemende verkeersdruk, groeiende toeristenstromen, parkeerproblemen en de leefbaarheid te behouden en te versterken. De afgelopen periode hebben we daarom samen met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden gewerkt aan het opzetten van het programma Oud Urk. Dit programma geeft richting aan de toekomstige ontwikkeling van het oude dorp, met een integrale blik op thema's als verkeer en parkeren, (behoud van) cultuurhistorisch erfgoed, vergroening, economische versterking, duurzaamheid en wonen. Het programma bevat tevens scenario's voor de toekomst van de werkhaven: een variant die inzet op wonen en gemengde functies aan het water, en een variant die juist de havenfunctie als werkhaven en maritieme hotspot versterkt. Beide scenario's vragen om nadere uitwerking (een ontwikkelstrategie) en besluitvorming voor dit deelgebied.

Koppeling met andere projecten/programma's

Zoals we ook in het programma hebben aangegeven, is het belangrijk te beseffen dat diverse plannen en projecten binnen onze gemeente elkaar raken. Hier relevant is met name de kaders uit onze omgevingsvisie, maar vooral ook de 'horizontale' connectie met projecten Veilig Uitgaan, DURF, project Lemsterhoek, Golfbreker, het terrassenbeleid en het jeugdhonkenbeleid. In bijna al die projecten werken we mede vanuit drie hoofdpogaven (Verwey Jonker, 2023):

- Weerbaarheid versterken
- Jongeren perspectief bieden
- Ruimte geven aan de ontwikkeling van Urk

Voor het succes van de uitvoering van dit programma én de andere projecten en programma's is het essentieel dat we de onderlinge afhankelijkheden herkennen en erkennen. Er zijn diverse verbanden tussen keuzes en maatregelen in de veiligheids- en sociale projecten/programma's die gevolgen hebben of navolging dienen te krijgen in het fysiek domein. Een voorbeeld hiervan is de beleidskeuzes rondom Veilig Uitgaan, jeugdhonkenbeleid en de relatie met de reguliere horeca. De maatregelen als geheel zullen elkaar ook versterken. Daarom is het van belang de samenhang verder uit te werken in onze toekomstige documenten en dat ook richting uitvoering vast te blijven houden.

Havengebied

Met dit voorstel leggen wij het programma Oud Urk aan uw college voor met het verzoek dit vast te stellen als richtinggevend kader verdere ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast stellen wij u voor om, zodra de realisatie van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) in zicht is, opdracht te geven voor de verdere uitwerking van de scenario's. Een ontwikkelstrategie kan ons helpen de brug te slaan tussen visie (wat willen we?) en uitvoering (hoe krijgen we het gedaan?). Welk toekomstscenario we ook kiezen (wonen, werken of een tussenvariant): we hebben bij de ontwikkeling van het haven gebied een strategie nodig om het doelgericht, haalbaar en bestuurbaar te maken door visie, financiën, samenwerking en uitvoering samen te brengen. Op deze manier kunnen wij samen, stapsgewijs en in nauw overleg met alle betrokkenen, werken aan een toekomstbestendig en leefbaar havengebied.

Doel

Het vaststellen van het programma Oud Urk als richtinggevend document voor de ruimtelijke ontwikkeling van het oude dorp.

Argumenten

- 1.1 Breed ontwikkeld en zorgvuldig tot stand gekomen.
Het programma is tot stand gekomen op basis van een breed participatief proces, met inbreng vanuit bewoners, ondernemers, interne afdelingen en stakeholders.
- 1.2 Integraal en samenhangend.
De visie verbindt thema's als verkeer, erfgoed, wonen, economie, duurzaamheid en leefbaarheid. Daarmee biedt het een integraal kader voor de ontwikkeling van het gebied.
- 1.3 Verankerd in het omgevingsbeleid.
Het programma sluit aan bij de ambities uit onze Omgevingsvisie en levert input voor het toekomstige Omgevingsplan. Daarmee kan het juridisch en beleidsmatig verankerd worden.
- 1.4 Met het opstellen en vaststellen van dit programma geven we uitvoering aan de wens van de raad: tijdens de vaststelling van onze Omgevingsvisie heeft de raad bepaald dat er voor het oude dorp een separaat traject doorlopen zou worden.
- 1.5 Uitvoering van het Coalitieakkoord "Koersvast en eensgezind".
- 2.1 gedurende de totstandkoming van het programma is geconstateerd dat het uitwerken van het programma voor het deelgebied werkhaven nog nadere invulling vergt en afhankelijkheden vertoont met de komst van de MSNF. Dit is niet los te zien van elkaar.

Kanttelingen

- 1.1 Het programma bevat (nog) geen financiële onderbouwing van uitvoeringsmaatregelen. Deze volgt in de uitwerking via uitvoeringsprogramma's en/of projectramingen.
- 1.2 Voor het havengebied zijn twee scenario's geschetst: een accent op wonen en een accent op werken. Nadere besluitvorming over de ontwikkelrichting van de haven volgt in een apart traject.
- 1.3 Ondanks dat we een fors participatietraject hebben doorlopen, zal niet iedereen zich herkennen in de uitwerking zoals opgenomen in het programma. Dit is niet te voorkomen, omdat er diverse (uiteenlopende) meningen en belangen zijn gedeeld.

Financiën

Voor het uitvoeren van het programma en het inzetten van maatregelen is in de kadernota voor de periode 2026 t/m 2028 een bedrag opgenomen van € 200.000 per jaar. Kosten als gevolg van dit programma kunnen hieruit gefinancierd worden.

Juridisch kader

De Omgevingswet & de APV.

Uitvoering

Door het programma vast te stellen, ontstaat er richting en duidelijkheid voor verdere uitwerking in projectvoorstellen en investeringsbeslissingen. De geschetste ontwikkelrichtingen voor het oude dorp bieden een houvast voor ontwikkeling. In de bijlage is een (niet uitputtend) maatregelenpakket opgenomen, dat gebaseerd is op de uitkomsten van participatie en gaat bijdragen aan de gewenste doelen en ontwikkelrichting. Voor de komende jaren (2026, 2027 en 2028) zijn dit in ieder geval de potentiële projecten die een bijdrage gaan leveren aan de ruimtelijke ontwikkeling van het oude dorp.

Voor 2026 gaan we aan de slag met de volgende projecten:

- Raadhuisstraat herinrichting
- Afvalinzameling ondergronds (is al gestart)
- Aanpassen blauwe zone
- Bezoekersparkeren aan de randen van het oude dorp (o.a. haven)

Communicatie & participatie

De participatieavonden en stakeholdergesprekken hebben enorm bijgedragen aan de vulling van het programma. Voorafgaand aan de commissievergadering is uw college bijgepraat over de 80% versie van het programma. Op 17 april 2025 is de commissie hierover geïnformeerd. De vragen die de commissieleden hadden zijn of beantwoord, of verwerkt in de tekst van het programma.

Daarnaast is de link met het project Veilig Uitgaan besproken in de raadswerkgroep Veilig Uitgaan op 4 november 2025. Daar is o.a. geduid dat jongeren perspectief geboden moet worden en dat we dat onder andere moeten doen in het oude dorp.

De raad wordt geïnformeerd via bijgaande informatienota. Onze inwoners informeren we via een informatiepagina in het Urkerland en onze webpagina over het programma Oud Urk wordt ververs en vernieuwd.

Bijlage

- Maatregelenpakket oude dorp
- Concept-omgevingsprogramma Oud Urk

Bijlage maatregelenpakket oude dorp

Raadhuisstraat - herinrichting
Plein 1890 – verbetering ruimtelijke kwaliteit
Slikhoogte/Wijk 7 – verbetering verkeerssituatie
Kleine strandje – verbetering ruimtelijke kwaliteit
Toepassen eenrichting – meerdere straten
Doorsteken Raadhuisstraat- Prins Hendrikstraat waar nodig herinrichten
Afvalinzameling – project via afvalbeleid
Aanpassen blauwe zone
Parkeerrouteinformatiesysteem
Bezoekersparkeren op satellieten
Parkeersysteem vergunninghouders of
Parkeervergunningsysteem
Fiets/loop verbinding Dormakade Staversekade
Toegangsbeperking zwaar verkeer
Verkeerssituatie voor Boni/kapsalon verbeteren t.b.v. langzaam verkeer
Plein Bethelkerk – verbetering ruimtelijke kwaliteit
Gevelverbetering – onderzoek naar mogelijkheden
Oosthavenkade – verbetering ruimtelijke kwaliteit
Westhavenkade – verbetering ruimtelijke kwaliteit